

Suomen historia

Jääkausi

Euroopassa oli jääkausi. Suomi oli kokonaan jään alla. Jääkausi loppui noin 10 000 eaa*. Kun ilmasto lämpeni, eläimet ja ihmiset tulivat Suomen alueelle. Ihmiset metsästivät ja kalastivat. Noin 1500 eaa. Suomessa aloitettiin maanviljely. Suomi oli vain alue – se ei ollut valtio, eikä Suomella ollut hallitsijaa. (*eaa. = ennen ajanlaskun alkua)

Keskiaika: Suomi oli osa Ruotsia

1100-luvulla ruotsalaiset saapuivat lännestä Suomeen. He toivat myös kristinuskon Suomeen. Alkoi Ruotsin vallan aika. Suomi oli osa Ruotsia noin 700 vuotta. Suomen pääkaupunki oli Turku. 1500-luvulla Mikael Agricola kehitti suomen kirjakielen ja toi myös luterilaisen uskonnon Suomeen.

Suomesta tulee osa Venäjää

Vuonna 1809 oli sota Ruotsin ja Venäjän välillä, ”Suomen sota”. Venäjä voitti sodan ja Suomi liitettiin Venäjään. Vaikka Suomi oli osa Venäjää, Suomessa oli omat lait ja oma hallinto. Helsingistä tuli pääkaupunki. Suomen kieli, taide ja kulttuuri kehittyivät. Kalevalan runot kerättiin kirjaksi. Kalevala on Suomen kansalliseepos.

Itsenäistyminen

Venäjällä oli vallankumous 1917 ja paljon poliittisia ongelmia. Siksi Suomi päätti itsenäistyä. Suomen itsenäisyyspäivä on 6.12.1917.

Sisällissota

Suomi itsenäistyi, mutta sitten alkoi heti sisällissota Suomessa. Sodassa taistelivat suomalaiset suomalaisia vastaan. Toisia suomalaisia sanottiin punaisiksi, toisia valkoisiksi. Sisällissota päättyi 1918 ja vuonna 1919 kirjoitettiin Suomen perustuslaki ja päätettiin, että Suomi on tasavalta.

Talvisota ja jatkosota

Oli toinen maailmansota. Suomi taisteli Venäjää vastaan talvisodassa 1939-1940. Sota jatkui 1941-1944 jatkosodassa. Jatkosodan lopussa Suomi taisteli vielä Saksan armeijaa vastaan Lapin sodassa.

Sotien jälkeen

Elämä sotien jälkeen oli raskasta, koska kaupunkeja rakennettiin ja korjattiin. Ne olivat tuhoutuneet sodassa. Ihmiset tekivät paljon töitä. Suomessa syntyi paljon lapsia, kun miehet tulivat sodasta kotiin. Vuonna 1952 Helsingissä järjestettiin olympialaiset. Se oli Suomelle tärkeä kansainvälinen tapahtuma.

YK:n jäsen

Suomesta tuli YK:n (Yhdistyneet kansakunnat) jäsen vuonna 1955. Suomi haluaa olla poliittisesti neutraali eli puolueeton. Suomelle on tärkeää toimia yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa.

1960-luku

Monet muuttivat maalta kaupunkiin, koska he etsivät töitä, mutta kaupungeissakaan ei riittänyt töitä kaikille. Siksi monet suomalaiset lähtivät Ruotsiin.

EU:n jäsen

Suomen talous ja yhteiskunta kehittyivät, ja nykyisin Suomi on eurooppalainen hyvinvointivaltio. Vuonna 1994 Suomessa äänestettiin, haluaako Suomi liittyä Euroopan unioniin. Enemmistö vastasi kyllä. Vuonna 2002 otettiin käyttöön euro.

Sanasto

jääkausi	taistella (3)
eea.	P + vastaan
ilmasto	perustuslaki
alue	tasavalta
maanviljely	maailmansota
valtio	armeija
hallitsija	järjestää (1)
keskiaika	olympialaiset
kristinusko	kansainvälinen
valta	tapahtuma
kehittää (1)	jäsen
uskonto	Yhdistyneet kansakunnat
sota	neutraali
G + välillä	puolueeton
liittää (1) + MIHIN	toimia (1)
laki	Pohjoismaat
hallinto	riittää (1)
taide	talous
kulttuuri	yhteiskunta
runo	hyvinvointi
eepos	äänestää (1)
itsenäistyä (1)	Euroopan unioni
vallankumous	enemmistö
poliittinen	ottaa (1) käyttöön
sisälyssota	